

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Ławnik SN Marek Molczyk

w sprawie X.Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], dotyczącej wniosku o zawieszenie w czynnościach służbowych sędziego z obniżeniem wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 27 kwietnia 2023 r. w kwestii cofnięcia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego pismem z dnia 17 marca 2023 r. przedmiotowego wniosku.

postanowił:

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. wzw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - dalej powoływana jako u.s.p., umorzyć postępowanie w sprawie X.Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] dotyczącej zawieszenia jego w czynnościach służbowych sędziego z obniżeniem wysokości wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia;

2. koszty postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 3 września 2020 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, na podstawie art. 129 § 1 i 3 u.s.p., zwrócił się do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego o zawieszenie w czynnościach służbowych obwinionego X.Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] z obniżeniem wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia.

Sprawa z tego wniosku została zarejestrowana w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego pod sygn. akt I DO 7/22. Na dzień 14 lipca 2022 r. niniejsza sprawa nie została zakończona i związku z likwidacją Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego sprawę tę przejęła do dalszego prowadzenia Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego (por. art. 8 ust. 1-4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2022, poz.1259). Została ona zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. akt I ZZ 12/22.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych pismem z dnia 17 marca 2023 r. cofnął wniosek z dnia 3 września 2020 r. o zawieszenie X.Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...], w czynnościach służbowych sędziego z obniżeniem wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej odnośnie wniosku w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych rozstrzyga w oparciu o przepisy u.s.p. (por. art. 129 u.s.p.). W u.s.p. brak jest unormowania określającego postępowanie w przypadku cofnięcia złożonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jego Zastępców lub Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego przy sądach apelacyjnych bądź okręgowych, wniosku o zawieszenie w czynnościach służbowych sędziego z obniżeniem wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Powyższe musi skutkować zastosowaniem odesłania z art. 128 u.s.p., które upoważnia do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. Zawarte w art. 128 u.s.p. odwołanie do przepisów k.p.k. opatrzone jest klauzulą tzw. odpowiedniego stosowania. W piśmiennictwie podkreśla się, że tego rodzaju przepisy odsyłające wyrażają nakaz posłużenia się analogią ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający (por. J. Wróblewski, Przepisy odsyłające, ZNUŁ. Nauki Humanistyczne, Seria I, Łódź 1964, z. 35, s. 9).

Na gruncie procedury karnej przyjmuje się, iż w art. 14 § 1 k.p.k. ustawodawca wyraził zasadę skargowości, zgodnie z którą organ procesowy wszczyna i prowadzi postępowanie na skutek skargi podmiotu bezpośrednio zainteresowanego rozstrzygnięciem. Wszczęcie postępowania sądowego zasadniczo uzależnione jest od skargi uprawnionego podmiotu, a jedynie wyjątkowo - jako odstępstwo od zasady - istnieje możliwość działania przez sąd z urzędu (szerzej zob. S. Stachowiak, Wpływ zasady skargowości na formę współczesnego polskiego procesu karnego w: Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci Prof. S. Waltosia, red. J. Czapska, A. Gaberle, A. Światłowski, A. Zoll, Warszawa 2000, s. 485-491). Zasada skargowości nie zawęży się tym samym jedynie do inicjowania postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale dotyczy każdego postępowania sądowego. Skargą w rozumieniu art. 14 § 1 k.p.k. jest akt oskarżenia oskarżyciela publicznego, posiłkowego lub prywatnego (por. art. 331 k.p.k., art. 487 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.), jak również ich surogaty, jak wniosek o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu (art. 335 § 1 k.p.k.), wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (art. 336 i 325i § 3 k.p.k.), wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym (art. 517d § 1 i 2 k.p.k.), czy też skarga złożona na policji w sprawach z oskarżenia prywatnego i przekazana sądowi (art. 488 § 1 k.p.k.). Do skarg, które stanowią żądanie wszczęcia określonego postępowania sądowego, należą także: zażalenie (art. 459 k.p.k.), apelacja (art. 444 k.p.k.), kasacja (art. 519 k.p.k.), skarga na wyrok sądu odwoławczego (art. 539a k.p.k.), wniosek o wznowienie postępowania (art. 542 k.p.k.), wniosek o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego (art. 549 k.p.k.), wniosek o wydanie wyroku łącznego (art. 570 k.p.k.), wniosek o wydanie osoby ściganej (art. 602 k.p.k.), żądanie odszkodowania (np. art. 554 k.p.k.) itp. (J. Kosonoga w: Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14). Analogicznie przedstawia się sytuacja w zakresie postępowania dyscyplinarnego, w którym warunkiem prowadzenia przed sądem

dyscyplinarnym wobec sędziego takiego postępowania jest istnienie skargi zasadniczej pochodzącej od uprawnionego oskarżyciela (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p., art. 114 § 8 p.u.s.p.).

W postępowaniu dyscyplinarnym funkcję żądania wszczęcia postępowania pełni więc wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej.

Przechodząc na grunt postępowania dyscyplinarnego uznać należy, stosując analogię prawną, że zasada skargowości ma odpowiednie zastosowanie również i w tym postępowaniu także w odniesieniu do postępowań nie rozstrzygających o zasadniczym przedmiocie tego postępowania - kwestii ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Sąd Najwyższy uznał zatem, iż także zainicjowanie wnioskiem rzecznika dyscyplinarnego sprawy o zawieszenie sędziego w pełnieniu obowiązków służbowych, a więc postępowania incydentalnego w ramach postępowania dyscyplinarnego, winno być uznane za sprawę tego rodzaju, która dla merytorycznego rozpoznania przez sąd wymaga skutecznego złożenia i utrzymywania określonego żądania przez właściwego rzecznika dyscyplinarnego. Oznacza to, że rzecznik dyscyplinarny może wiążąco cofnąć wniosek inicjujący takie postępowanie. Cofnąć, w znaczeniu słownikowym, to m.in. wstrzymać lub odwołać coś, powrócić do poprzedniego stanu (S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, t. 1, Warszawa 2003, s. 480). Przypomnieć należy, że w uzasadnieniu uchwały składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1975 r., sygn. akt VI KZP 44/74, przyjęto istnienie zasady, iż oświadczenie woli stron może być skuteczne cofnięte, aż do czasu wydania opartego na nim rozstrzygnięcia, jeżeli ustawa nie wprowadza wyraźnego odmiennego ograniczenia (OSNKW 1975, z. 3 - 4, poz. 34). Trafnie wskazuje I. Nowikowski, że cyt. „Brak w k.p.k. przepisu ogólnego, przewidującego regułę odwołalności, nie jest przeszkodą do przyjęcia owej reguły w odniesieniu do czynności procesowych stron, polegających na składaniu oświadczeń woli. Kwestię odwołalności tych czynności należy łączyć z fakultatywnością jej dokonania przez stronę. Tylko w sytuacji gdy uczestnik procesu

korzysta z autonomii woli w zakresie podjęcia decyzji odnośnie do dokonania czynności, jest on władny uchylić się od skutków czynności, bowiem do jej przedsięwzięcia nie był zobligowany przez prawo procesowe. Jeżeli dokonanie czynności przez stronę byłoby w konkretnej sytuacji obligatoryjne, to wówczas w zasadzie nie byłoby możliwości cofnięcia czynności” (cyt. I. Nowikowski, *Odwoływalność czynności procesowych stron w polskim procesie karnym*, Lublin 2001, s. 57).

Przyjąć zatem należy, że na gruncie postępowania dyscyplinarnego, wniesienie skargi inicjującej postępowanie incydentalne jest czynnością odwoalną, a jego cofnięcie wywołuje taki stan, jakby jej w ogóle nie wniesiono. Przystaje ona funkcjonować procesowo i nie wywołuje skutków prawnych (por. J. Kosonoga w: *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

W przypadku niniejszej sprawy nie bez znaczenia pozostaje także czas, w którym Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych złożył oświadczenie o cofnięciu wniosku w przedmiocie zawieszenia sędziego X.Y. w czynnościach służbowych i obniżenia wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Jak wynika z akt sprawy, pismo nadesłane przez ww. datowane jest na dzień 17 marca 2023 r., a zatem należy przyjąć, że zostało ono złożone skutecznie, gdyż przed wydaniem postanowienia w danym przedmiocie. Brak jest więc jakichkolwiek prawnych podstaw do przyjęcia bezskuteczności oświadczenia o cofnięciu wniosku. Zachowany został też wymóg wynikający z art. 14 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

Mając zatem na uwadze fakt, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych pismem z dnia 17 marca 2023 r. cofnął swój wniosek z dnia 3 września 2020 r. postępowanie w sprawie z wniosku o zawieszenie X.Y. - sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] w czynnościach służbowych sędziego z obniżeniem wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia należało umorzyć z mocy art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., stosowanego odpowiednio, na mocy analogii prawnej, wynikającej z regulacji przewidzianej z art. 128 u.s.p.

Z uwagi na fakt, iż wydane postanowienie umarzające przedmiotowe postępowanie wszczęte na skutek wniosku o zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych wraz z obniżeniem wysokości wynagrodzenia, jest postanowieniem merytorycznym, kończącym postępowanie incydentalne wdanym przedmiocie, a skład sądu został już wyznaczony zarządzeniem z dnia 18 października 2023 r., Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej rozpoznał niniejszą sprawę w składzie wyznaczonym odpowiednio na podstawie art. 110 § 1 pkt 1 lit. b .u.s.p.

Kierując się przedstawionymi względami rozstrzygnięto jak na wstępie.

[SOP]

[ał]